T071 BL 1 (039) Nói Về Pháp Ngọa Cụ-Bộ Hòa Lê Ngũ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

Ñoaïn 2: NOÙI VEÀ PHAÙP NGOÏA CUÏ

Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø, Tyø-kheo AÙt-beä haàu Phaät, sau ñoù ñaép y böng baùt vaøo thaønh khaát thöïc, oai nghi roõ neùt, ngoù xuoáng ñaát maø ñi. Coù moät Tröôûng giaû thaáy, khôûi yù nghó: Ta chöa töøng gaëp moät ngöôøi naøo nhö theá naøy, beøn ñeán hoûi: Thaày laø ai? Thaày laø ñeä töû ai? Xuaát gia vôùi ai? Phuïng haønh ñaïo phaùp cuûa vò naøo? Khi aáy, Ñöùc Phaät môùi thaønh ñaïo, ngöôøi ñôøi ñeàu goïi Ngaøi laø Ñaïi Sa-moân. Vò Tyø-kheo traû lôøi: Toâi teân AÙt-beä, Ñaïi Sa-moân laø thaày cuûa toâi, toâi xuaát gia vôùi Ngaøi, phuïng haønh ñaïo phaùp cuûa Ngaøi. OÂng Tröôûng giaû nghe roài, khen: - Chöa töøng coù ngöôøi naøo nhö vaày, töï coù oai nghi nhö vaày, maø theo Ñaïi Sa-moân xuaát gia, phuïng haønh ñaïo phaùp cuûa Ngöôøi. OÂng Tröôûng giaû laïi hoûi: - Hieän nay thaày ôû ñaâu? Tyø-kheo ñaùp: - Toâi ôû nôi A-lan-nhaõ, beân caây Sôn Nham, choã ñaát troáng goø maû laø choã cuûa toâi. OÂng Tröôûng giaû nghe roài laïi caøng theâm hoan hyû, khen: - Oai nghi roõ neùt hoøa nhaõ, vò naøy chaéc chaén laø hôn heát, maø laïi ôû choã vaéng veû nhö vaäy! OÂng Tröôûng giaû laïi hoûi: - Laáy thöù gì traûi ngoài? - Toâi duøng coû Thi, coû Caâu-thi, coû Baø-baø, coû Vaên-nhu, cho ñeán laù caây... keå caû caùt ñaát, toâi ñeàu coù theå traûi ngoài. OÂng Tröôûng giaû nghe roài laïi theâm vui möøng cung kính, khen: - Laïi coù theå soáng vôùi neáp soáng thieåu duïc nhö vaäy! OÂng Tröôûng giaû laïi hoûi: - Neáu toâi vì Ñaïi ñöùc laøm caùi phoøng thì coù theå thoï duïng hay khoâng? Vò Tyø-kheo traû lôøi: - Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp chuùng toâi thoï duïng phoøng xaù. OÂng Tröôûng giaû thöa: - Ñaïi ñöùc coù theå ñem vaán ñeà naøy baïch Phaät, toâi cuõng seõ ñích thaân ñeán baïch. AÙt-beä im laëng nhaän lôøi ñeà nghò. Sau khi thoï trai xong, trôû laïi choã

Ñöùc Phaät, ñaàu maët kính leã saùt chaân, roài ñem vaán ñeà baïch Phaät. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, khen ngöôøi thieåu duïc, tri tuùc, khen giôùi, khen ngöôøi trì giôùi roài baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay cho caùc Tyø-kheo nhaän caùc phoøng xaù cuûa ngöôøi cuùng. OÂng Tröôûng giaû kia, sau ñoù ñeán choã Ñöùc Phaät, töø xa thaáy dung maïo cuûa Ñöùc Theá Toân thuø thaéng ñaëc bieät, gioáng nhö nuùi vaøng, trong loøng ñaày aép söï vui möøng, cung kính, ñeán tröôùc Ñöùc Phaät kính leã saùt chaân, roài lui qua moät beân. Ñöùc Phaät vì oâng noùi caùc phaùp dieäu... cho ñeán khoå, taäp, taän, ñaïo. Ngay töø choã ngoài, oâng ñaëng maét phaùp trong saïch, thaáy phaùp ñaéc quaû, thoï Tam quy vaø Nguõ giôùi, roài baïch Phaät: Baïch Ñöùc Theá Toân! Con muoán caát phoøng xaù cuùng döôøng cho caùc Tyø-kheo, xin Ngaøi chaáp thuaän. Ñöùc Phaät ñoàng yù baèng söï im laëng. OÂng Tröôûng giaû bieát Ñöùc Phaät chaáp thuaän roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeán tröôùc kính leã saùt chaân Phaät, ñi quanh beân phaûi ba voøng roài caùo lui. Lieàn trong ngaøy aáy, oâng cho caát saùu möôi phoøng xaù, laïi cuùng döôøng aåm thöïc cho Phaät vaø Taêng. Toaøn gia quyeán cuûa oâng ñeàu cuøng nhau lo lieäu cuùng döôøng nhöõng myõ vò quyù giaù nhaát trong ñôøi khoâng thieáu moät thöù gì.

Ngöôøi böûa cuûi, ngöôøi laáy nöôùc, ngöôøi laøm thöùc aên, ngöôøi queùt doïn, ngöôøi röôùi nöôùc hoa treân ñaát, keû traûi choã ngoài, ngöôøi raûi hoa, keû traûi toøa cao. Baáy giôø, trong thaønh Xaù-veä coù Tröôûng giaû teân laø Tu-ñaït-ña, xuaát ba möôi vaïn kim tieàn cho ngöôøi nôi thaønh Vöông-xaù vay, haèng naêm ñeán thu veà. OÂng Tröôûng giaû thaønh Vöông-xaù thöôøng ra moät do-tuaàn nghinh ñoùn, ñaõi ñaïi tieäc. Ñeán laàn naøy khoâng coù Tröôûng giaû ra tieáp, Tu-ñaït-ña laïi coù suy nghó: OÂng ta, hoaëc bò naïn cuûa nhaø Vua hay naïn nöôùc, löûa, giaëc cöôùp, nhaân, phi nhaân neân khoâng ra nghinh ñoùn? Khi ñeán nôi, Tu-ñaït-ña tôùi nhaø oâng Tröôûng giaû tröôùc, thaáy baøy bieän traân troïng caùc thöùc aên myõ vò, hoûi: - OÂng laøm ñaùm cöôùi, môû hoäi hay röôùc nhaø Vua? OÂng Tröôûng giaû traû lôøi: - Chaúng phaûi laøm ñaùm cöôùi, môû hoäi, cuõng chaúng phaûi röôùc nhaø Vua. Laïi hoûi: - Khoâng vaäy, taïi sao söûa soaïn thöùc aên uoáng myõ dieäu theá naøy? OÂng Tröôûng giaû noùi: - Ñöùc Phaät ra ñôøi coù ñaïi oai ñöùc, caùc ñeä töû cuûa Ngaøi cuõng ñeàu nhö

vaäy. Nay toâi thænh quyù Ngaøi ñeå cuùng döôøng, cho neân khoâng ra ñeå cuøng nghinh ñoùn oâng ñöôïc. Tu-ñaït-ña noùi: - Toâi cuõng thöôøng nghe noùi Phaät ra ñôøi, hieäu laø Nhö Lai ÖÙng Cuùng Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Tuùc, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñieàu Ngö Tröôïng Phu, Thieân Nhaân Sö, Phaät, Theá Toân. Ngöôøi maø nay oâng thænh laø Phaät sao? Hay khoâng phaûi laø Phaät? Tröôûng giaû ñaùp: - Chính laø Phaät. Laïi hoûi: - Hieän nay Ngaøi ôû ñaâu? OÂng Tröôûng giaû kia lieàn ñeå troáng vai beân phaûi, ñaàu goái beân phaûi chaám ñaát, tay beân phaûi chæ veà choã Ñöùc Phaät ôû, noùi: - Phaät ôû nôi ñoù. Tu-ñaït-ña nghe roài, vui möøng phaán khôûi, ñeå troáng vai beân phaûi voïng höôùng veà choã Ñöùc Phaät ôû kính leã Ba laàn. Ñeâm ñeán, oâng ta nieäm danh hieäu: Nam moâ Phaät. Duø nhoïc meät oâng vaãn nguû ñöôïc. Ngöôøi thieän tri thöùc ñôøi tröôùc cuûa oâng ta laø vò thaàn uûng hoä. Vò thaàn nghó: Ta seõ khieán oâng Tröôûng giaû naøy khoâng phaûi ñôïi qua moät ñeâm, môùi ñöôïc thaáy Ñöùc Phaät. Vò thaàn lieàn khieán cho trong ñeâm saùng röïc leân, Tu-ñaït-ña töôûng laø trôøi ñaõ saùng, lieàn thöùc daäy ñeán cöûa thaønh, cöûa thaønh töï môû, ra khoûi cöûa töï ñoùng, boãng nhieân trôøi toái laïi. Tu-ñaït-ña hoaûng sôï nghó vaø noùi: Vöøa roài ta ñaâu phaûi laø cuoàng! Vò thaàn bieát yù nieäm ñoù, lieàn noùi keä: Nay laø luùc ñeán Phaät Moãi moät böôùc chaân ñi Lôïi hôn thí ngaøn vaøng Voi ngöïa khoâng saùnh kòp. Vò thaàn laïi noùi: Ñöøng hoát hoaûng. Ñöøng sôï haõi, cöù tieán böôùc, tieán böôùc trong giaây laùt seõ thaáy Phaät. Tu-ñaït-ña nghe roài söï sôï haõi bieán maát, haêng haùi böôùc tôùi, töø xa thaáy Ñöùc Theá Toân dung maïo thuø ñaëc, gioáng nhö nuùi vaøng. Ñöùc Theá Toân thaáy oâng Tröôûng giaû, khen: - Laønh thay! Ñeán ñaây Tu-ñaït-ña! Tu-ñaït-ña nghe, raát vui möøng: Ñöùc Phaät laïi bieát luoân caû teân do cha meï ta ñaët! Tu-ñaït-ña ñaàu maët kính leã saùt chaân, roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Phaät vì Tröôûng giaû noùi caùc phaùp dieäu... cho ñeán khoå, taäp, taän, ñaïo. Ngay nôi choã ngoài, oâng aáy ñaëng maét phaùp trong saïch. Thaáy phaùp ñaéc quaû roài, Tu-ñaït-ña lieàn thoï Tam quy, Nguõ giôùi vaø baïch Phaät:

- Baïch Ñöùc Theá Toân! Nguyeän Phaät vaø Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con, an cö muøa haï nôi thaønh Xaù-veä. Thænh Ba laàn nhö vaäy, Ñöùc Phaät ñeàu im laëng, ñeán laàn thöù tö Ngaøi môùi baûo: Neáu choã naøo khoâng coù söï oàn aøo, yeân tònh, khoâng coù tieáng ñoäng, chö Phaät môùi an cö nôi ñoù. OÂng Tröôûng giaû baïch Phaät: - Con ñaõ hieåu lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân, xin Ngaøi sai moät Tyøkheo, ngöôøi coù kinh nghieäm cho vieäc thieát laäp naøy. Ñöùc Phaät hoûi: - Nay oâng muoáân vò naøo? - Baïch Theá toân! Con muoán nhôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát. Ñöùc Phaät lieàn noùi vôùi Toân giaû: - Thaày coù theå ñeán ñoù laøm ngöôøi troâng coi coâng vieäc. Toân giaû vaâng lôøi ra ñi. Baáy giôø, vò Tröôûng giaû thaønh Vöông-xaù, vaøo buoåi saùng ñích thaân ñeán baïch Phaät: - Thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, xin Thaùnh tri thôøi. Ñöùc Phaät cuøng Tyø-kheo Taêng maëc y böng baùt, keû tröôùc ngöôøi sau vaây quanh ñeán nôi nhaø thoï trai, an toïa theo thöù töï. OÂng Tröôûng giaû töï tay sôùt thöùc aên, aên xong daâng nöôùc röûa roài baïch Phaät: - Baïch Ñöùc Theá Toân! Con xin daâng cuùng ngoâi vöôøn vaø phoøng xaù naøy cho Taêng boán phöông Ñöùc Phaät nhaän lôøi baèng söï im laëng. Bieát Ñöùc Phaät nhaän lôøi roài, Tröôûng giaû laáy chieác gheá nhoû ngoài phía tröôùc, Ñöùc Phaät beøn vì oâng, tuøy hyû noùi keä chuù nguyeän: Vì ngaên gioù laïnh noùng Vaø ngaên caùc thuù döõ Che möa söông vaø buïi Cuøng tröø naïn moøng muoãi. Cuùng döôøng ngöôøi trì giôùi Toïa thieàn, thuyeát, tuïng phaùp Ai nghe hieåu nghóa naøy Tröø heát caùc goác khoå. Ñöùc Phaät noùi keä roài, laïi noùi caùc phaùp dieäu, chæ veõ ñieàu lôïi ích ñeå ñöôïc hoan hyû roài trôû veà truù xöù. Ngaøy veà, Tröôûng giaû Tu-ñaït ñöa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát trôû laïi thaønh

Xaù-veä. Qua caùc xoùm laøng, nôi naøo Tröôûng giaû cuõng ñeàu rao truyeàn: Ñöùc Phaät ra ñôøi, coù ñaïi oai ñöùc, caùc ñeä töû cuûa Ngaøi cuõng nhö vaäy, toâi ñaõ thænh Ngaøi an cö nôi thaønh Xaù-veä, caùc ngöôøi ai naáy ñeàu söûa soaïn nhaø cöûa, tu boå ñöôøng saù vaø caùc caàu ñoø, chuaån bò moïi thöù ñeå ñoùn Ñöùc Theá Toân. Daân chuùng nôi caùc xoùm laøng aáy nghe rao truyeàn nhö vaäy, bieát Ñöùc Phaät Theá toân seõ ñi qua nôi mình ôû neân raát vui möøng ghi nhaän laøm theo lôøi rao kia moät caùch cung kính. Tröôûng giaû Tu-ñaït, khi ñeán Xaù-veä nghó: Choã naøo toát nhaát ñeå caát Tinh xaù? Choã duy nhaát nôi thaønh naøy laø Kyø laâm cuûa Ñoàng Töû, nôi coù vöôøn caây aên traùi quyù giaù, caûnh saéc toát töôi, nöôùc trong thanh khieát, suoái roùc raùch, ao taém, hoa thôm thaät hoaøn chænh, ta neân mua nôi ñoù ñeå xaây caát. Nghó roài lieàn ñeán choã chuû nhaân ngoâi vöôøn, ngoû lôøi: - Toâi muoán mua sôû vöôøn, oâng coù theå baùn khoâng? Ñaùp: - OÂng haõy duøng kim tieàn traûi khaép heát maët ñaát, khoâng boû troáng moät choã naøo, ñöôïc nhö vaäy toâi seõ cuøng oâng trao ñoåi. Tu-ñaït lieàn duøng kim tieàn traûi khaép maët ñaát. Kyø-ñoàng-töû baûo: - Noùi ñuøa nhö theá thoâi, chöù toâi khoâng muoán trao ñoåi. Tu-ñaït noùi laïi: - Ñieàu kieän naøy laø töø lôøi cuûa oâng noùi laøm thaønh moät giaù trò, ñaâu ñöôïc hoái tieác ñeå laøm khaùc ñi. Hai beân giaèng co tranh caõi

neân phaûi ñöa ñeán cöûa quan. Quan y theo phaùp luaät xöû, Tu-ñaït thaéng cuoäc. Kyø-ñoàng-töû hoûi Tu-ñaït: - Vì lyù do gì maø oâng khoâng tieác vaøng baïc ñeå mua khu vöôøn naøy vôùi giaù nhö vaäy? Tu-ñaït traû lôøi: - Ñöùc Phaät ra ñôøi, coù ñaïi oai ñöùc, caùc ñeä töû cuûa Ngaøi cuõng nhö vaäy. Toâi ñaõ môøi Ngaøi ñeán an cö nôi ñaây, do ñoù, toâi truùt heát gia taøi cuõng khoâng heà tieác nuoái. Kyø-ñoàng-töû laïi noùi: - Neáu ñeå toâi ñöôïc ñaët teân vöôøn laø Tinh xaù Kyø vieân, thì toâi seõ ñeå cho. Tu-ñaït noùi: - Toát! Tu-ñaït lieàn ra leänh ñem kim tieàn traûi leân maët ñaát, tính luoân caû nhöõng goác caây cuõng ñeàu traûi cho ñaày ñuû. Sau ñoù, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát

laáy daây ño ñaïc, tính toaùn laøm choã ñi kinh haønh, giaûng ñöôøng, nhaø giöõ aám, nhaø aên, nhaø taém, vaø caùc phoøng xaù, taát caû ñeàu ñaày ñuû tieän nghi. Khi aáy, caùc phoøng xaù duøng buøn treùt khoâng ñöôïc kín, gioù buïi, raén, chuoät vaøo phaù ngoïa cuï cuûa Taêng, gaây xuùc naõo cho caùc Tyø-kheo. Vaán ñeà naøy ñöôïc baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duøng buøn boïc trong ngoaøi vaø caùc ngöôõng cöûa. Taêng neân saém buùa, rìu, dao, cöa..., gheá thang caùc duïng cuï ñeå laøm nhaø, cuõng cho pheùp nhöõng choã bò nöôùc taït laøm cöûa soå coù voøng moùc pheân che, laøm khoùa cöûa. Khoâng cho pheùp laøm nhö caùn dao ñeo nôi löng, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Coù caùc Tyø-kheo chaáp taùc bò ñaát buøn laøm nhôùp thaân caàn phaûi taém, Phaät cho pheùp taém. Choã taém coù buøn... Phaät daïy: Cho pheùp duøng gaïch ñaù hay taám vaùn ñeå treân maët ñaát. Coù caùc Tyø-kheo ôû nôi goø maû löôïm ñöôïc phu cuï, giöôøng daây khoâng daùm laáy. Phaät daïy: Cho pheùp laáy, neáu lôùn neân caét ra. Baáy giôø, giöõa hai thaønh Vöông-xaù vaø Xaù-veä coù moät truù xöù, caùc cö só ñem cuùng cho caùc Tyø-kheo maø khoâng coù ai ôû. Phaät daïy: Cho pheùp caùc baïch y môøi tri söï ôû vaø cung caáp cho hoï moïi thöù caàn duøng. Khi aáy, caùc truù xöù khoâng coù haøng raøo, boø ngöïa vaøo ra laøm hö hoaïi choã kinh haønh, Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp ñaøo haøo vaø raøo chung quanh. Boø ngöïa vaãn tìm caùch vaøo ñöôïc. Phaät daïy: Cho pheùp duøng caùc loaïi caây gai keùo chung quanh. Boø ngöïa vaãn tuoâng phaù vaøo ñöôïc. Phaät daïy: Cho pheùp ñaép ñaát laøm töôøng hoaëc xaây töôøng gaïch, beân treân coù maùi che, cho pheùp laøm nhaø canh giöõ. Hö cuõng cho pheùp laøm laïi, cho pheùp laøm hai pheân cöûa. Coù caùc Tyø-kheo duøng nhaùnh döông chaø raêng, röûa tay, röûa maët, röûa chaân trong phoøng, laøm cho ñaát bò aåm thaáp, hö ngoïa cuï cuûa Taêng. Phaät daïy: Khoâng neân laøm nhö vaäy. Coù caùc Tyø-kheo giaø beänh khi trôøi laïnh khoâng theå ra ngoaøi röûa ñöôïc. Phaät daïy: Cho pheùp duøng caùc chaäu ñöïng nöôùc röûa vaø vieân gaïch duøng keâ chaäu. Coù phoøng xaù bò ñaát buõn noåi leân. Phaät daïy: Neân duøng ñaát buøn ñeå treùt vaø duøng moät trong möôøi loaïi y traûi leân treân. Coù caùc Tyø-kheo haï toïa röûa chaân tröôùc, sau ñoù Thöôïng toïa ñeán röûa chaân, vò haï toïa röûa chöa xong, bò ñuoåi ñi. Phaät daïy: Neáu haï toïa röûa tröôùc neân cho pheùp röûa cho xong. Coù caùc Tyø-kheo kinh haønh nôi ñaát troáng, khi trôøi möa y bò öôùt, neân pheá boû vieäc kinh haønh. Phaät daïy: Cho pheùp laøm caùi haønh lang. Coù caùc Tyø-kheo ñi trong saân, khi trôøi möa ñaát nhaõo nhôùp chaân. Phaät

daïy: Cho pheùp laøm ñaù gaïch loùt laøm ñöôøng ñi. Coù caùc Tyø- kheo ôû choã khoâng coù nöôùc. Phaät daïy: Cho pheùp ñaøo gieáng, hoaëc nöôùc ao taùc tònh. Caùc Tyø-kheo muoán laøm neäm traûi treân giöôøng. Phaät daïy: Cho pheùp duøng moät trong möôøi thöù y roài ñoän loâng deâ, loâng laïc ñaø, hoa Kieáp boái... cho ñeán loaïi coû meàm vaøo beân trong ñeå laøm neäm. Caùc Tyø-kheo laøm

neäm quaù daøy. Phaät daïy: Daøy nhaát laø taùm ngoùn tay, cho pheùp Taêng laøm moät loaïi daønh cho Taêng boán phöông vaø laøm moät loaïi rieâng. Phu cuï cuûa Taêng hö hoaïi, khoâng bieát laøm theá naøo, baïch Phaät. Phaät daïy: Neân nhôø ngöôøi giaët vaù tu boå laïi. Luùc naøy, caùc Tyø-kheo phaân ngoïa cuï cho Taêng haøng ngaøy. Phaät daïy: Khoâng neân laøm nhö vaäy, cho pheùp ngaøy cuoái muøa Xuaân, ngaøy ñaàu muøa haï khi kieát giôùi An cö thì phaân ngoïa cuï. Luïc quaàn Tyø-kheo choïn löïa phoøng toát, ngoïa cuï toát ñeå laáy phaàn. Phaät daïy: Khoâng neân laøm nhö vaäy, neân baïch nhò Yeát-ma sai moät Tyø-kheo laøm ngöôøi phaân ngoïa cuï. Tyø-kheo ñöôïc sai neân ghi roõ ñeå bieát ngoïa cuï naøo thuoäc phoøng naøo, tuøy theo thöù caáp Thöôïng toïa maø chia, neáu coù dö maø coøn toát, Thöôïng toïa caàn thì neân ñöa, neáu Thöôïng toïa khoâng caàn thì tieáp theo, tuøy theo haï toïa, theo choã ngoài maø phaân. Neáu coù Tyø-kheo ñeán sau, tuøy theo lôùn nhoû, theo thöù töï phaân boá, töø phoøng keá laàn löôït cho ñeán phoøng choùt, neáu haï toïa khoâng coù phoøng thì thoâi. Caùc Tyø-kheo muoán laøm giöôøng daây, giöôøng caây môùi. Phaät daïy: Cho pheùp laøm. Neáu khoâng coù thôï kheùo thì Tyø-kheo coù theå töï laøm cuõng ñöôïc. Cho pheùp duøng möôøi loaïi tô sôïi, laøm giöôøng daây cuõng ñöôïc. Coù caùc Tyø-kheo muoán ñoän neäm trong giöôøng daây, Phaät cho pheùp ñoän. Coù caùc Tyø-kheo ñi ñöùng treân giöôøng daây, daây bò ñöùt. Phaät daïy: Khoâng neân ñi ñöùng treân giöôøng daây. Coù caùc Tyø-kheo nhoû ngöôøi thaáp, muoán moùc caùi y hay laáy caùi y treân giaù, voùi khoâng tôùi. Phaät daïy: Cho pheùp chaùnh nieäm, quyø goái treân giöôøng daây ñeå laáy. Coù caùc Tyø-kheo-ni ngoài treân giöôøng daây coù ñoän, nguyeät thuûy nhôùp, baát tònh, thoái naùt, hö hoaïi. Phaät daïy: Tyø-kheo-ni khoâng neân ngoài treân giöôøng daây coù ñoän. Coù Sa-di nhoû naèm treân giöôøng daây coù ñoän, ñaùi daàm, baát tònh, hö muïc. Phaät daïy: Sa-di nhoû cuõng khoâng ñöôïc naèm treân giöôøng daây coù ñoän. Coù caùc Tyø-kheo ôû treân giöôøng cao maø nghe kinh, hoûi nghóa. Phaät daïy: Nghe kinh, hoûi nghóa ñeàu neân ngoài nôi choã thaáp. Trong saân cuûa truù xöù caùc Tyø-kheo coû moïc, Phaät cho pheùp khieán tònh nhaân doïn theo luaät. Nôi phoøng bò buïi baëm laøm nhôùp giöôøng, ngoïa cuï, Phaät cho pheùp tuøy yù lau queùt. Khi ñaïi hoäi, caùc Tyø-kheo ñeán ñoâng, phoøng xaù lôùn maø thieáu choã ôû. Phaät daïy: Trong phoøng theo thöù töï traûi ngoïa cuï vöøa ñuû naèm maø naèm, neáu muoán duøng y ngaên phía tröôùc thì cho pheùp, vò naøo cuõng ñöôïc ngaên. Neáu ñuû thì toát, baèng khoâng ñuû thì beân ngoaøi coù choã ñaát troáng naøo cho pheùp laøm am thaát, Tyø-kheo cöïu truù neân ñöùng ra laøm. Caát am thaát, ñaïi hoäi xong, khoâng giôû boû, bò löûa chaùy, chaùy luoân caû truù xöù, Ñöùc Phaät daïy: Ñaïi hoäi xong, phaûi giôû boû roài môùi ñi. Neáu Tyø-kheo cöïu truù tieác khoâng cho giôû, Tyø-kheo

khaùch phaûi daën doø Tyø-kheo cöïu truù roài môùi ñi. Luùc

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 25 565

trôøi möa lôùn, caùc Tyø-kheo khoâng coù choã tuï hoäi. Phaät daïy: Cho pheùp laøm nhaø lôùn. Muøa laïnh, caùc Tyø-kheo tuï taäp bò reùt, Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp laøm nhaø söôûi aám. Baáy giôø, do Tyø-xaù-khö-maãu muoán xaây döïng neân Toân giaû Xaù- lôïi-phaát cho xaây caát nhaø lôùn môùi, baø ñem luùa gaïo ñeán cuùng cho Taêng boán phöông, caùc Tyø-kheo khoâng daùm thoï. Phaät daïy: Neáu vì Taêng boán phöông, khi laøm cho pheùp tuøy yù thoï thöïc. Coù caùc Tyø-kheo khaát thöïc, trôû laïi cuùng cho Taêng boán phöông, khoâng bieát ai neân thoï. Phaät daïy: Vì Taêng boán phöông maø laøm thì ñöôïc thoï thöïc. Coù phoøng xaù bò hö hoaïi, caùc Tyø-kheo khoâng söûa chöõa. Phaät daïy: Neân khuyeán hoùa, baïch nhò Yeát-ma giao cho keû ñaïo tuïc muoán söûa chöõa, cho hoï söûa chöõa. Moät Tyø-kheo neân xöôùng ñoïc: Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Caùi phoøng... hö hoaïi khoâng coù ngöôøi söûa chöõa, keû ñaïo tuïc... muoán söûa chöõa, nay Taêng giao cho ngöôøi aáy söûa chöõa. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Caùi phoøng... hö hoaïi... cho ñeán caâu: Nay Taêng trao cho ngöôøi aáy söûa chöõa. Caùc Tröôûng laõo naøo ñoàng yù thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ ñoàng yù giao cho... söûa chöõa phoøng cuõ, soá... roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc nhö vaäy, thoï trì nhö vaäy. Neáu muoán ñeà teân ngöôøi ñaøn-vieät ñaõ söûa chöõa vaøo phoøng aáy thì cho pheùp ñeà. Ngoïa cuï cuõng nhö vaäy. Coù moät truù xöù nöôùc lôùn bò ngaäp. Caùc Tyø-kheo ai naáy lo doïn deïp ngoïa cuï phoøng cuûa mình, phoøng khoâng coù Tyø-kheo ôû, khoâng ai thu doïn, bò nöôùc troâi vaø hö muïc, sau ñoù nhöõng ngöôøi ñaøn-vieät cuûa nhöõng phoøng aáy thaáy vaäy, noåi saân, cheâ traùch caùc Tyø-kheo: Taïi sao chæ coù ngoïa cuï phoøng cuûa toâi cuùng bò öôùt, hö hoaïi maø thoâi?! Ñöùc Phaät daïy: Neáu khi bò thuûy hoûa neân la lôùn, ñaùnh kieàn chuøy khieán cho taát caû Taêng ñeàu cuøng nhau hoã trôï doïn deïp. Neáu vò naøo khoâng hoã trôï doïn deïp thì phaïm Ñoät- kieát-la. Baáy giôø, La-haàu-la ñeán thoân Na-la, moät ngöôøi Öu-baø-taéc thaân tín vì La-haàu-la caát moät caùi phoøng, khi caát xong, La-haàu-la coù moät duyeân söï nhoû neân du haønh trong nhaân gian. Luùc ñoù, Toân giaû A-nan ñeán nôi thoân kia, vò Öu-baø-taéc aáy laïi ñem phoøng cuùng cho Toân giaû A-nan. Khi La-haàu-la trôû veà, baûo Toân giaû A- nan ñi choã khaùc. A-nan noùi: Tröôùc kia tuy ngöôøi ta cuùng cho thaày, nhöng thaày ñi, sau ñoù ngöôøi ta cuùng cho toâi thì phoøng naøy laø cuûa toâi. Theá laø caû

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 25 566

hai vò ñeàu ñeán ngöôøi Öu-baø-taéc hoûi ñeå hoï quyeát ñònh laø phoøng cuûa ai. Ngöôøi Öu-baø-taéc traû lôøi: Tuy tröôùc kia toâi cuùng cho Toân giaû La-haàu-la, nhöng La-haàu-la boû ñi, sau ñoù toâi môùi cuùng cho Toân giaû A-nan. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, baûo caùc Tyø-kheo: Öu-baø-taéc khoâng nhöõng ñôøi naøy maø xöa kia cuõng ñaõ töøng laøm nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo thöa hoûi: - Chuyeän aáy xaûy ra nhö theá naøo? Ñöùc Phaät

daïy: - Thuôû ñôøi quaù khöù, coù nhaø Vua teân laø Baø-laâu, trong cöông giôùi nöôùc cuûa Vua coù hai vò Tieân, moät teân laø La-haàu-la öa toïa thieàn, moät teân laø A-nan ña vaên voâ uùy. Nhaø Vua kia, tröôùc thaáy La-haàu-la, raát kính troïng neân caát moät caùi phoøng ñeå cuùng. Phoøng laøm xong thì La-haàu-la xuaát haønh trong nhaân gian. Sau ñoù, A-nan laïi ñeán, nhaø Vua cuõng kính troïng neân ñem caùi phoøng ñoù cuùng cho A-nan. Khi La-haàu-la veà, baûo A- nan ñi vaø noùi: Phoøng naøy laø cuûa toâi. A-nan cuõng noùi phoøng naøy laø cuûa mình. Caû hai ñeàu ñeán nhaø Vua hoûi, ñeå quyeát ñònh laø phoøng cuûa ai. Nhaø Vua noùi: Tuy tröôùc ñaây toâi cuùng cho La-haàu-la, nhöng La-haàu-la boû ñi, sau ñoù toâi môùi cuùng cho A-nan, vaäy nay laø phoøng cuûa A-nan. Baáy giôø, caùc thieân, long, quyû, thaàn ñeàu noùi: Nhaø Vua naøy laøm phi phaùp, taïi sao tröôùc ñaõ cuùng cho La-haàu-la, sau laïi töï yù ñoaït laïi cuùng cho A-nan, chuùng ta seõ phaù hoaïi quyeán thuoäc cuûa nhaø Vua. Hoï lieàn cuøng nhau ñeán cung Vua, duøng ñaù neùm, ñaùnh gieát haïi quyeán thuoäc cuûa nhaø Vua. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät noùi keä: Vua cuùng khoâng tröôùc sau Tieân nhaân cuøng tranh caõi Laøm cho quyû thaàn giaän Chuoác haïi quyeán thuoäc mình. Neáu xöû söï theo aùi Khoâng ñöôïc ngöôøi trí khen Do vaäy neân xaû aùi Hoan hyû noùi ñuùng nghóa. Ñöùc Phaät daïy: - Tieân nhaân teân La-haàu-la tröôùc kia, nay laø La-haàu-la. Tieân nhaân teân A-nan tröôùc kia, nay laø A-nan. Quoác vöông tröôùc kia, nay laø Öu-baø- taéc. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 25 567

Töø nay khoâng cho pheùp nhaän phoøng tröôùc ñoù thí chuû ñaõ cuùng cho ngöôøi khaùc, vò naøo phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Baáy giôø, Ñöùc Phaät cuøng ñaïi Tyø-kheo Taêng moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò ñaày ñuû du haønh trong nhaân gian, ôû nöôùc Caâu-taùt-la höôùng ñeán aáp Ngaät-la Ngaät-lieät. Taïi ñoù coù naêm Tyø-kheo cöïu truù, nghe Phaät cuøng ñaïi chuùng seõ ñeán, cuøng nhau nghò baøn: Trong chuùng cuûa Phaät coù caùc Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân, chaéc chaén seõ gaây xuùc naõo cho chuùng ta. Chuùng ta coù theå phaân chia phoøng xaù, ngoïa cuï, vöôøn caây traùi trong truù xöù naøy laøm naêm phaàn thaønh tö höõu cuûa moãi ngöôøi. Baøn baïc xong lieàn phaân chia. Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ñeán nôi, caùc Tyø-kheo baûo: Caùc thaày môû phoøng traûi ngoïa cuï, chuùng toâi caàn coù choã ôû. Naêm Tyø-kheo noùi: Ñöùc Phaät laø vò phaùp chuû, môû cöûa phoøng haïng nhaát môøi Ngaøi ôû, ngoaøi ra chuùng toâi ñaõ phaân chia heát, laø vaät rieâng khoâng phaûi thuoäc cuûa Taêng, quyù vò coù theå vaøo trong xoùm laøng, tuøy theo söï quen bieát maø tìm choã ôû. Khi aáy, hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân khoâng coù choã ôû, ñeâm aáy phaûi nguû nhôø nôi hieân phoøng Ñöùc Phaät nghæ. Saùng ngaøy, Ñöùc Phaät nhaân vieäc naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, baûo caùc Tyø-kheo: Coù naêm thöù thuoäc Taêng boán phöông khoâng ñöôïc giöõ laáy, khoâng ñöôïc baùn, khoâng ñöôïc chia. Naêm thöù aáy laø gì? 1. Ñaát cuûa truù xöù. 2. Phoøng xaù. 3. Vaät caàn duøng. 4. Caây aên traùi. 5. Hoa quaû. Taát caû Tyø-kheo Sa-moân Thích töû ñeàu coù phaàn trong ñoù. Ai giöõ laáy, baùn hay phaân chia ñeàu phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Choã naêm Tyø-kheo kia phaân chia, sau ñoù Taêng boán phöông ñeán taäp hôïp laïi cuøng nhau phaân chia, tieáp ñeán Tyø-kheo khaùch tôùi, noùi:

Môû phoøng ñeå toâi vaøo ôû. Caùc Tyø-kheo tôùi tröôùc noùi: Chuùng toâi laø Taêng boán phöông ñeán thì ñaây laø phaàn cuûa chuùng toâi, ñaõ cuøng nhau chia roài, khoâng thuoäc veà cuûa thaày, thaày coù theå ñeán trong xoùm laøng tìm nôi ñeå ôû. Tyø- kheo tôùi sau, beøn ñeán trong xoùm laøng tìm choã ôû. Caùc baïch y noùi: Thöa Ñaïi ñöùc! ÔÛ nôi ñoù coù Taêng phoøng taïi sao khoâng ôû maø ñeán ñaây? Caùc Tyø-kheo trôû laïi choã Taêng phoøng, luùc aáy trôøi ñaõ toái neân treân ñöôøng ñi bò coïp laøm haïi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp caùc Tyø-kheo Taêng, baûo caùc Tyø-kheo: Tröôùc nay Ta haù ñaõ khoâng noùi, Taêng boán phöông coù naêm thöù khoâng ñöôïc chieám giöõ, khoâng ñöôïc baùn, khoâng ñöôïc chia hay sao? Taïi sao ngöôøi baûo veä truù xöù cuûa Taêng laïi khoâng cho

Tyø-kheo tôùi sau ôû, ñeå ñeán noãi bò coïp laøm haïi? Baèng moïi caùch quôû traùch roài, Ñöùc Phaät laïi noùi: Vò naøo chieám ñoaït, baùn hay chia cuûa Taêng boán phöông ñeàu phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Coù caùc Tyø-kheo ôû beân bôø bieån, caây goã khoù ñöôïc, khoâng theå caát thaát ñeå ôû. Nôi ñoù laïi coù nhieàu loaïi xöông cuûa loaøi caù lôùn, muoán duøng ñeå caát, baïch Phaät. Phaät daïy: Ñöôïc pheùp söû duïng. Caùc Tyø-kheo sôï hoâi muøi xöông caù. Phaät daïy: Cho pheùp duøng buøn coù muøi thôm ñeå traùt. Coù caùc Tyø-kheo xaây döïng laøm truù xöù cho Taêng, laøm roài, Tyø-kheo khaùch ñeán laø baäc Thöôïng toïa, ñuoåi ngöôøi ôû trong phoøng ra. Vò kia giaän döõ noùi: Toâi xaây döïng khoå cöïc maø khoâng ñöôïc ôû yeân, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp ngöôøi chuû xaây döïng tuøy yù ôû phoøng naøo mình thích. Caùc Tyø-kheo laïi ôû vôùi thôøi gian daøi, baïch Phaät. Phaät daïy: Neân tính theo coâng phu cuûa ngöôøi kia nhieàu hay ít, nhieàu nhaát laø cho pheùp ôû möôøi hai naêm. Neân baïch nhò Yeát-ma trao cho. Moät Tyø-kheo ñoïc lôùn: Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... laøm chuû xaây döïng, nay Taêng cho tuøy yù ôû phoøng theo sôû thích, thôøi gian laø (bao nhieâu) naêm. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp thuaän. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe! Tyø-kheo naøy teân laø... laøm chuû xaây döïng, nay Taêng cho tuøy yù ôû phoøng theo sôû thích, vôùi thôøi gian laø (bao nhieâu) naêm. Caùc Tröôûng laõo naøo chaáp thuaän thì im laëng. Vò naøo khoâng ñoàng yù xin noùi. Taêng ñaõ ñoàng yù cho Tyø-kheo teân laø... tuøy yù ôû phoøng theo sôû thích roài. Taêng ñoàng yù neân im laëng. Vieäc nhö vaäy, thoï trì nhö vaäy. Coù caùc Tyø-kheo laøm giöôøng caây, giöôøng daây ñeå trong phoøng, hoaëc treùt ñaát, hay khi tu boå nho nhoû, beøn xin choã tuøy yù ôû. Phaät daïy: Khoâng neân xin. Neáu tu boå phoøng coâng phu ít nhaát laø moät phaàn ba thì cho pheùp ñeán xin Taêng choã ôû tuøy yù.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.